

บทคัดย่อ

การใช้วิธีการผังเมืองเพื่ออนุรักษ์พื้นที่สีเขียว ถือว่าเป็นการนำนโยบายการพัฒนาที่ดินไปปฏิบัติ โดยการกำหนดลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตลอดจนมาตรการต่างๆ เพื่อการควบคุมการใช้ที่ดินให้เป็นตามวัตถุประสงค์

การวิจัยนี้ต้องการแสดงให้เห็นถึงสัมฤทธิ์ผลของการนำนโยบายการผังเมืองดังกล่าวมาปฏิบัติ โดยเน้นศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการประกาศใช้ผังเมืองรวมอย่างเป็นทางการ จากการศึกษาพบว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้เคยมีการจัดทำและปรับปรุงผังเมืองรวมเพื่อการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพื้นที่ศึกษามาแล้วหลายครั้ง และพื้นที่สีเขียวเกษตรกรรมซึ่งระบุในผังต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงเป็นการใช้ประโยชน์รูปแบบอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัย และเพื่อประกอบกิจการอุตสาหกรรม ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การใช้วิธีการผังเมืองเพื่ออนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจาก

1. ความไม่ชัดเจนด้านนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัย ทำให้มีการรุกล้ำของพื้นที่เมืองไปยังพื้นที่สีเขียวเกษตรกรรมชานเมือง
  2. ความไม่สมบูรณ์บางประการของพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 และกฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรวม
  3. ข้อจำกัดด้านบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการผังเมือง
  4. การขาดมาตรการเสริมเพื่อจูงใจในการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวให้เป็นไปตามผังเมืองรวม
- การวิจัยนี้ได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง และเพิ่มการใช้มาตรการอื่นๆ อันประกอบด้วย มาตรการทางด้านภาษี การบริหาร และด้านการตลาด ทั้งนี้เพื่อให้การใช้มาตรการทางผังเมืองในการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ชำนาญกานท์